

การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*

The Curriculum Evaluation on Bachelor of Science Program in
Sports Science Faculty of Education, Silpakorn University

นิวัฒน์ บุญสม (Niwat Boonsom) **

คุณัตว์ พิธพรชัยกุล (Kunat Pithapornchaikul) **

วรรณวิสา บุญมาก (Wanwisa Bungmark) **

ธิติ ญาณปรีชาเศรษฐ (Thiti Yanprechaset) **

อัยรัสต์ แกสमान (Iyarush Kasman) ***

นรินทร์า จันทสร (Narinthra Chantasorn) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา และศึกษาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา โดยมีผู้ให้ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้จำนวน 6 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ ผู้บริหาร และผู้ทรงคุณวุฒิ ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า CIPPI Model ซึ่งแบ่งมิติการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ บริบท (Context: C) ปัจจัยนำเข้า (Input: I) กระบวนการ (Process: P) ผลผลิต (Product: P) และผลกระทบ (Impact: I) การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการประเมินเชิงผสมผสาน (Mixed Method Evaluation) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา และบัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ และมีความสามารถเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ และมีความสามารถเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า หลักการของหลักสูตรมีความสมบูรณ์และ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัยประเมินหลักสูตร

** อาจารย์ ดร. ประจักษ์วิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*** อาจารย์ ประจักษ์วิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เหมาะสม มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎระเบียบและมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และมีความสามารถเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สามารถเป็นผู้นำการฝึกโยคะ ผู้ตัดสินกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา และผู้ฝึกสอนการออกกำลังกาย

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา และบัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ คุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยของอาจารย์มีศักยภาพ และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ มีคุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยของอาจารย์มีศักยภาพ อาจารย์มีความแม่นยำในการให้ความรู้ที่ถูกต้องกับนักศึกษาได้เป็นอย่างดี อาจารย์แต่ละคนมีความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่หลากหลาย อาจารย์มีความรู้ความสามารถสอนวิชาการ คุณธรรม จริยธรรมและสอนการใช้ชีวิตประจำวัน และสามารถให้คำแนะนำและชี้แนวทางให้นักศึกษาได้

3. การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา และบัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งภายในและภายนอกองค์กรค่อนข้างหลากหลาย มีการเตรียมความพร้อมก่อนจะไปฝึกงานจริง ได้เรียนรู้ลำดับงานจากหน่วยงานภายใน ทำให้มีความพร้อมและสามารถไปปรับใช้ได้ และมีการไปศึกษาดูงานองค์กรต่างๆ ในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย

4. การประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า นักศึกษาเป็นผู้มีน้ำใจ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น รักษาระเบียบวินัยของตัวเองและองค์กร และปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี เติบโตความสามารถอย่างถูกต้องและปลอดภัย

5. การประเมินด้านผลกระทบของหลักสูตร ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากการทำงานของบัณฑิต และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า นักศึกษามีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นอย่างมาก สามารถช่วยทีมกีฬาของหน่วยงานเพิ่มศักยภาพสูงขึ้น

คำสำคัญ: 1. การประเมินหลักสูตร 2. หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา

Abstract

The curriculum evaluation on Bachelor of Science Program in Sport Science, Faculty of Education, Silpakorn University. This research aimed to evaluate the curriculum of the bachelor of science program in sport science and study guideline for curriculum improvement, and development. The samples of this research were students, graduates, employers, instructors, administrators, and experts. The method was used in this research based on CIPPi model of Stufflebeam which were classified in 5 dimensions; 1) Context: C; 2) input: I; 3) Process: P; 4) Product: P; and 5) Impact: I. The mixed method evaluation was used during the data collection both quantitative data collection and qualitative data collection. The quantitative data were analyzed by using percentage, frequency, mean, and standard deviation and the qualitative data were analyzed by content analysis.

The results of the research were as follow:-

1. The context of the curriculum the quantitative data as students and graduates opinions showed that overall of the context were appropriate in high level. When considering each item, the curriculum aimed to produce graduates with professional ethics and moral and were capable leadership in effective exercise item had the highest mean score. Which is congruent with the quantitative data as students, employers, instructors, administrators, and experts opinions. Moreover, there were some related opinions that the principle of the curriculum were complete and appropriate, and aimed to produce graduates with professional ethics and moral, compliance with rules and regulations, honest with their duties, and were capable leadership in effective exercise such as yoga, sport referee, sport trainer, and exercise trainer.

2. The input factors of the curriculum the quantitative data as students and graduates opinions showed that overall of the input were qualified in high level. When considering each item, the items that had the highest mean score were qualifications, knowledge, experiences, academic works, and research papers of the instructors. Which is congruent with the quantitative data as students, employers, instructors, administrators, and experts opinions. Furthermore, there were some supportive opinions that the instructors and the academic advisors were potential and qualified for providing precise and accurate knowledge to students. The instructors had different knowledge and various abilities to teach students. The instructors were competent to teach and advise the students both academic and ethics as well as life skills.

3. The process of the curriculum the quantitative data as students and graduates opinions revealed that overall were qualified in high level. When considering each item, process of professional practicum (internship) item had the highest mean score. There were some supportive opinion that the process of the professional practicum (internship) contained both internal and external institution experiences in various settings. Which is cougrent with the quanlitative data as students, employers, instructors, administrators, and experts opinions. Moreover, the students were prepared about workflow within the institution until they were ready and able to adapt before going out for the real settings. They also had field studies in various organizations both on campus and off campus.

4. The product of the curriculum the quantitative data as students, graduates, and employers opinions found that the overall were qualified in the highest level. When considering each item, the moral and ethics item had the highest mean score. Which is cougrent with the quanlitative data as students, employers, instructors, and experts opinions. There were some supportive opinions that the student were generous, volunteer to help others, self-discipline, comply with rules and regulations of organizations, and perform their duties well, correctly and safely with all of their abilities.

5. The impact of the curriculum the quantitative data as students, graduates, and employers opinions found that the overall were qualified in high level. When considering each item, the agencies received the benefit from graduates work had the highest mean score. Which is cougrent with the quanlitative data as students, employers, instructors, administrators, and experts opinions. There were supportive opinions that students had high ability of sport science, they were able to help the sport team of the agencies to gain more potential.

Keywords: 1. Curriculum Evaluation 2. Bachelor of Science Program in Sports Science

บทนำ

ปัจจุบันวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬาของประเทศไทย ซึ่งจะเห็นได้จากหลายประเภทกีฬาที่ประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ เช่น วอลเลย์บอล แบดมินตัน เทนนิส กอล์ฟ ฟุตบอล ฯลฯ ได้มีการนำหลักทางวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีการประยุกต์ใช้องค์ความรู้จากหลากหลายสาขาหรือเรียกได้ว่าเป็นสหวิทยาการสาขาต่างๆ ไปใช้ในกระบวนการเตรียม การค้นหาและ คัดเลือกนักกีฬาที่เหมาะสมกับกีฬาประเภทนั้นๆ การฝึกและพัฒนาสมรรถภาพทางกายที่เฉพาะเจาะจงในกีฬา แต่ละประเภท รวมทั้งการป้องกันและการรักษาการบาดเจ็บ โดยเริ่มนำไปใช้การพัฒนานักกีฬาดังแต่ระดับ

เยาวชนไปจนถึงระดับนักกีฬาอาชีพ อย่างเป็นระบบแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาซึ่งให้ความสำคัญกับการสร้างงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาให้มีการนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักกีฬา

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้มีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 โดยมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ให้มีความรู้ความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ รวมถึงด้านการวิจัยทางการออกกำลังกายและการกีฬา สามารถเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ ซึ่งหลักสูตรเปรียบเสมือนหัวใจของการศึกษา เป็นสิ่งที่แปลงแนวคิดต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปในแนวทางที่พึงประสงค์ ดังนั้นหลักสูตรที่จะนำไปใช้จึงต้องเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ มีความทันสมัย เพื่อให้ผู้สอน ผู้เรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในหลักสูตรสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งการที่จะทราบว่าหลักสูตรมีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้หรือไม่นั้นสามารถทราบได้โดยการประเมินหลักสูตร (ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม, 2550: 169) และสอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2554: 123) ที่กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรไว้ว่า การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมและศึกษาข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบหลักสูตร และตัดสินใจว่าหลักสูตรมีคุณค่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) เป็นกิจกรรมที่เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร มาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงถึงระดับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หลักสูตร ว่าผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ สมรรถนะ และคุณธรรมจริยธรรม เจตคติ รวมทั้งความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ สมรรถนะ จากการเรียนการสอนในหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งปัญหาอุปสรรค ผลกระทบต่อหลักสูตร อันที่จะนำไปหาแนวทางเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน การปรับปรุงการดำเนินหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป หรือยกเลิกหลักสูตร (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553: 30) การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณา ตรวจสอบระบบการบริหารหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ยังต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตรหรือทุกรอบ 5 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) และสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

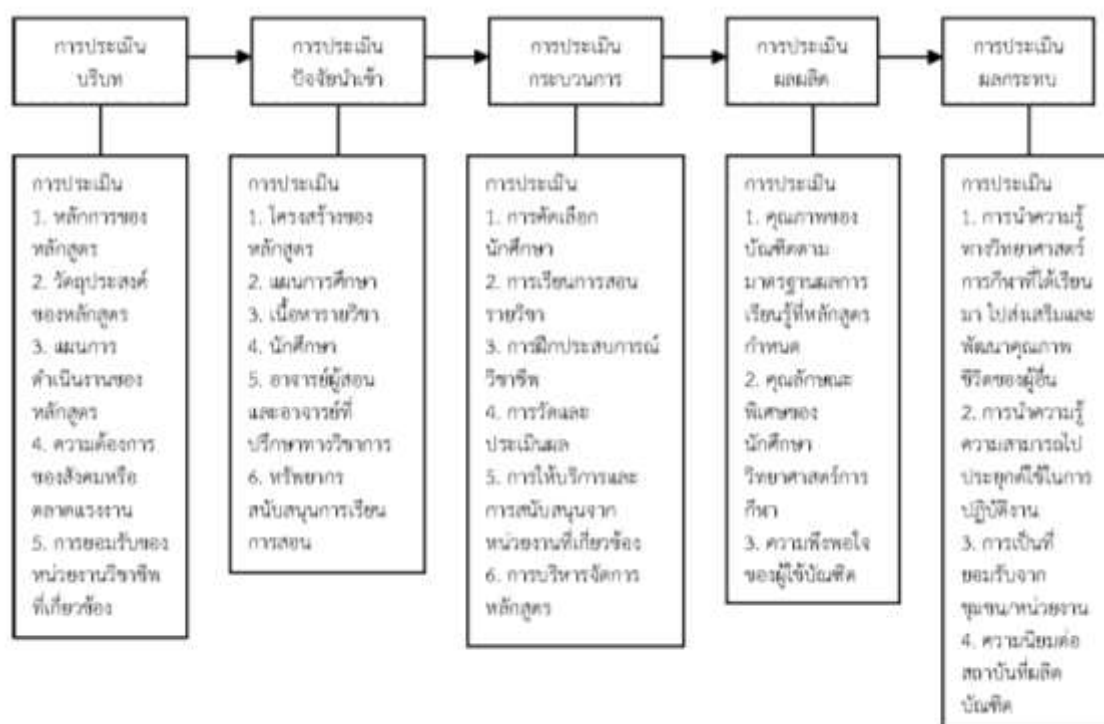
ในการประเมินหลักสูตร โดยมากมักมีรูปแบบ (Model) ต่างๆ เพื่อการประเมิน ซึ่งรูปแบบของการประเมินที่นิยมนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินหลักสูตร สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ 1. รูปแบบที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหมายหลัก (Goal Attainment) 2. รูปแบบการตัดสินคุณค่า (Judgmental Model) และ

3. รูปแบบการตัดสินใจ (Decision Model) (สำราญ มีแจ้ง, 2544) รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นรูปแบบหนึ่งในกลุ่มของการประเมินแบบการตัดสินใจ (Decision Model) ที่ได้รับความสนใจจากนักวิชาการในการประเมินหลักสูตร เนื่องจาก รูปแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถประเมินสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในด้านต่างๆ ได้อย่างครอบคลุมมากที่สุด หลักการของการประเมินหลักสูตรรูปแบบ CIPP Model นี้ แบ่งมิติการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ บริบท (Context: C) ปัจจัยนำเข้า (Input: I) กระบวนการ (Process: P) และผลผลิต (Product: P) ต่อมาได้มีการขยายแนวคิด โดยขยายผลผลิต (Product) ออกเป็น IEST ได้แก่ I (Impact) เป็นผลกระทบที่นอกเหนือจากผลผลิตที่ต้องการให้เกิด E (Effectiveness) เป็นประสิทธิผลที่เกิดขึ้น S (Sustainable) เป็นความยั่งยืนของผลที่เกิดขึ้น และ T (Transportation) เป็นผลที่สามารถถ่ายทอดขยายผลต่อเนื่องได้ ผลจากการขยายแนวคิดทำให้การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของ CIPP Model มีการขยายการประเมินผลผลิต (Product) โดยส่วนใหญ่ นิยมขยายผลการประเมินผลผลิตครอบคลุมถึงผลกระทบ (Impact) ด้วยคือเน้นการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาผลที่นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ อาจมีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ประเด็นการประเมินครอบคลุมเกี่ยวกับการศึกษาต่อ การมีงานทำ การได้รับรางวัล เกียรติยศ เกียรติบัตร การเป็นที่ยอมรับ การมีชื่อเสียงของสถาบัน การนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553: 32)

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555 เป็นหลักสูตรหนึ่งของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งได้เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นมา นับรวมเวลาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 4 ปี การศึกษาแล้ว แต่ยังไม่มีการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ทางสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องทำการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการสังคมและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The 21st Century Skills) อาทิ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะตามมาตรฐานสาขาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร มีทักษะชีวิต (Life Skills) มีทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) และมีทักษะและรู้เท่าทันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Literacy) โดยเห็นควรให้มีการดำเนินการประเมินหลักสูตรเพื่อศึกษาข้อมูลและนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตรการกีฬา ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งยังเป็นภารกิจที่สนองตอบต่อเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการประเมินหลักสูตร อย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี เพื่อพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ทางสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จึงเห็นควรให้มีการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 อันจะเป็นขั้นแรกของการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานในลำดับต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบยัด การตัดสินใจ (Decision Making Model) ตามแนวคิดของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า CIPPI Model ซึ่งแบ่งมิติการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ บริบท (Context: C) ปัจจัยนำเข้า (Input: I) กระบวนการ (Process: P) ผลผลิต (Product: P) และผลกระทบ (Impact: I) (มาเรียม นิลพันธุ์: 2553) ซึ่งการกำหนด โครงสร้างการประเมิน สามารถแสดงเป็นแผนภาพที่ 1 ได้ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มีผลการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ เป็นอย่างไร
2. หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มีแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

1.1 บัณฑิต ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ปีการศึกษา 2558 จำนวน 23 คน

1.2 นักศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ 2-4 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 100 คน

1.3 ผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 23 คน

1.4 อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 5 คน

1.5 ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ (คณบดี รองคณบดีฝ่ายบริหาร รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา และประธานสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา) จำนวน 5 คน

2. ขอบเขตด้านการประเมิน

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า CIPPI Model ซึ่งแบ่งมิติการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ บริบท (Context: C) ปัจจัยนำเข้า (Input: I) กระบวนการ (Process: P) และผลผลิต (Product: P) โดยมีการขยายการประเมินด้านผลผลิตให้ครอบคลุมถึงผลกระทบ (Impact: I) (Stufflebeam and Shinkfield 2007)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตร ตามคู่มือการประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อกำหนดเนื้อหาสำหรับการประเมิน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขอบเขตการประเมิน

ขอบเขตการประเมิน	ประเด็นการประเมิน
การประเมินด้านบริบท	1. หลักการของหลักสูตร 2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3. แผนการดำเนินงานของหลักสูตร 4. ความต้องการของสังคมหรือตลาดแรงงาน 5. การยอมรับของหน่วยงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า	1. โครงสร้างของหลักสูตร 2. แผนการศึกษา 3. เนื้อหารายวิชา 4. นักศึกษา 5. อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ 6. ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน

ขอบเขตการประเมิน	ประเด็นการประเมิน
การประเมินด้านกระบวนการ	1. การคัดเลือกนักศึกษา 2. การเรียนการสอนรายวิชา 3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 4. การวัดและประเมินผล 5. การให้บริการและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6. การบริหารจัดการหลักสูตร
การประเมินด้านผลผลิต	1. คุณภาพของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด 2. คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาวิทยาศาสตร์การกีฬา 3. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
การประเมินด้านผลกระทบ	1. การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้เรียนมา ไปส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อื่น 2. การนำความรู้ความสามารถไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน 3. การเป็นที่ยอมรับจากชุมชน/หน่วยงาน 4. ความนิยมต่อสถาบันที่ผลิตบัณฑิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ได้แก่ ประเด็นสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นคำถามในประเด็นเกี่ยวกับด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลกระทบ

ชุดที่ 2 สำหรับบัณฑิต ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ในประเด็นเกี่ยวกับด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ชุดที่ 3 สำหรับนักศึกษา ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ในประเด็นเกี่ยวกับด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ เป็นข้อคำถามในประเด็นเกี่ยวกับด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ

ชุดที่ 4 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ในประเด็นเกี่ยวกับด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และประเด็นสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรวิทยาศาสตร

บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นคำถามในประเด็นเกี่ยวกับด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คณะผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยของ Best (1981) ในการจัดระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม หรือความพึงพอใจต่อหลักสูตร ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจน้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา สำหรับนักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต มีขั้นตอนในการพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดการประเมิน CIPPIEST model ของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร และหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม เพื่อกำหนดโครงสร้างการประเมิน

ขั้นที่ 2 สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมตามโครงสร้างการประเมิน

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านการประเมิน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์นั้นจากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อ ซึ่งค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - Coefficient)

ขั้นที่ 6 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา สำหรับนักศึกษา มีขั้นตอนในการพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดการประเมิน CIPPIEST model ของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) หลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร และหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดนิยามตัวแปรและพฤติกรรมบ่งชี้

ขั้นที่ 2 นำพฤติกรรมบ่งชี้ในนิยามตัวแปร มาสร้างเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์และใช้คำถามที่สอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 3 นำประเด็นสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านการประเมิน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์นั้น จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อ ซึ่งค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ขั้นที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 10 คน

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. ประเด็นสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา สำหรับผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา และผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มีขั้นตอนในการพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดการประเมิน CIPPIEST model ของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) หลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร และหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบข่ายของเนื้อหา

ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มตามขอบข่ายของเนื้อหา

ขั้นที่ 3 นำประเด็นสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านการประเมิน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์นั้น จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อ ซึ่งค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ขั้นที่ 4 นำประเด็นสนทนากลุ่มไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำเป็นประเด็นสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. คณะผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2558 นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ 2-4 ปีการศึกษา 2559 และหัวหน้างานในหน่วยงานต้นสังกัดของบัณฑิต เพื่อขออนุญาตวันและเวลาสัมภาษณ์ หรือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

2. คณะผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา และผู้ใช้นักศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อขออนุญาตวันและเวลาการประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group)

3. จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินผลหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา กับผู้มีส่วนได้เสีย โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณกับนักศึกษา บัณฑิตและผู้ใช้นักศึกษา และข้อมูลเชิงคุณภาพกับนักศึกษา ผู้ใช้นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ผลดังนี้

1. การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา และบัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.51) คือ หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ และมีความสามารถเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬามีประสิทธิภาพ หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ และมีความสามารถเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬามีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60) คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธานของมหาวิทยาลัย และเมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้นักศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกตามประเด็น พบว่า 1) หลักการของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า หลักการของหลักสูตรมีความสมบูรณ์และเหมาะสม มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎระเบียบและมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และมีความสามารถเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬามีประสิทธิภาพ เช่น สามารถเป็นผู้นำการฝึกโยคะ ผู้ตัดสินกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา และผู้ฝึกสอน

การออกกำลังกาย 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความชัดเจนและเหมาะสม สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในการเป็นนักวิทยาศาสตร์การกีฬา สามารถนำไปประกอบอาชีพในสายอาชีพหน้าได้ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับกีฬาต่างๆ ได้ และสอนให้ถูกต้องได้ เป็นผู้มีความรู้และจริยธรรม และเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายได้ 3) แผนการดำเนินงานของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มีแผนการดำเนินงานของหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน และเหมาะสม สามารถทำให้นักศึกษาได้มีความรู้และฝึกฝนต่อเพื่ออนาคตของตนเอง มีกิจกรรมให้นักศึกษาได้พัฒนาและเรียนรู้การทำงานในชุมชนและได้ช่วยเหลือชุมชน ได้รับความรู้ครบถ้วนก่อน ออกฝึกงาน และสามารถนำความรู้เข้าใจไปใช้การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ความต้องการของสังคมหรือ ตลาดแรงงาน ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ตรงกับความต้องการของสังคมหรือตลาดแรงงาน ซึ่งเห็นได้จากปัจจุบันคนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการออก กำลังกายและดูแลสุขภาพมากขึ้น มีความต้องการผู้นำการออกกำลังกายและกีฬา มีฟิตเนสและศูนย์สุขภาพต่างๆ มีมากขึ้นทำให้ต้องการบุคลากรมากขึ้น และปัจจุบันประเทศไทยมีผลงานทางด้านกีฬาเริ่มโดดเด่น นักวิทยาศาสตร์การกีฬาจึงมีความสำคัญกับทีมกีฬามากขึ้น จึงเป็นที่ต้องการของทีมกีฬาต่างๆ ที่จะต้องมี นักวิทยาศาสตร์การกีฬาประจำทีมกีฬา และ 5) การยอมรับของหน่วยงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหลายหน่วยงานรับนักศึกษาที่จบไป เห็นว่านักศึกษาสามารถทำงาน ได้หลากหลายสาย มีความเชื่อถือว่ามีความรู้ในด้านนี้จริง สามารถทำหรือปฏิบัติหน้าที่ได้ดีหรือมากกว่าที่ หน่วยงานคาดหวัง

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา และบัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60) คือ คุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยของอาจารย์ มีศักยภาพที่เหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.02) คือ มีระบบ Internet ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการใช้ค้นคว้าศึกษาเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกตามประเด็น พบว่า 1) โครงสร้างของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถทำให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถครบทุกด้านในสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มีวิชาบังคับเป็นวิชาพื้นฐานและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ละวิชาเป็นวิชาที่นำไปใช้ได้จริงหลังจากเรียนจบและนำไปประกอบอาชีพได้ และควรมีจำนวนหน่วยกิต 120 หน่วย ไม่ควรให้มากเกินไป 2) แผนการศึกษา ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า แผนการศึกษาของหลักสูตรมีความเหมาะสม นักศึกษาได้รับความรู้และเนื้อหาที่ครอบคลุมมีประโยชน์ในการศึกษาอย่างมาก มีการวางแผนทางการเรียนอย่างเป็นระบบ แต่ควรมีแผนการศึกษาควรมีชุดว่าเฉพาะของวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อเป็นอัตลักษณ์ของตนเอง เช่น เป็นผู้ดูแลด้านโภชนาการ เป็นต้น 3) เนื้อหารายวิชา ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า เนื้อหารายวิชาในหมวดวิชาต่างๆ

ได้แก่ หมวดวิชาเฉพาะ หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี มีความเหมาะสม มีวิชาให้เลือกหลากหลาย หมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาชีพยังสามารถนำความรู้ไปประกอบวิชาชีพได้ ทำให้นักศึกษามีศักยภาพในการทำงาน มีความรู้ต่างๆ ในวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ควรมีการเพิ่มเติมรายวิชาในหมวดวิชาต่างๆ ได้แก่ หมวดวิชาเฉพาะควรเพิ่มเติมเรื่องการจัดการหรือการจัดการเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้ชัดเจนขึ้น เช่น วิชาการจัดการทางกีฬา และวิชาภาษาอังกฤษ เฉพาะวิทยาศาสตร์การกีฬาโดยตรง เป็นต้น หมวดวิชาชีพควรเพิ่มเติมรายวิชา เช่น วิชาการเป็นภาวะผู้นำหรือรายวิชาสัมมนา เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของนักศึกษา วิชาปัญหาพิเศษ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษามากขึ้น และวิชากีฬาว่ายน้ำ เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่และแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น และหมวดวิชาเลือกเสรีควรให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้แบบเสรีจริงๆ

4) นักศึกษา ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นักศึกษามีความรู้ความสามารถพื้นฐานที่เหมาะสมกับการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเห็นได้จากรุ่นพี่ที่จบไป ประสบความสำเร็จและมีความรู้หลายด้าน มีความรู้ความสามารถเพียงพอเมื่อไปเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ มีความรู้ที่หลากหลายเหมาะกับวิชาชีพ 5) อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ มีคุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยของอาจารย์มีศักยภาพ โดยเห็นว่าอาจารย์จบจากหลักสูตรมาโดยตรงมีความแม่นยำในการให้ความรู้ที่ถูกต้องกับนักศึกษาได้เป็นอย่างดี อาจารย์แต่ละคนมีความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่หลากหลาย มีความรู้ความสามารถสอนวิชาการ คุณธรรม จริยธรรมและสอนการใช้ชีวิตประจำวัน และสามารถให้คำแนะนำและชี้แนวทางให้นักศึกษาได้ 6) ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมและเพียงพอ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา มีศูนย์ออกกำลังกายที่ทันสมัย ฝึกปฏิบัติได้จริง เป็นแหล่งเรียนรู้และหาประสบการณ์ได้มากมาย มีอุปกรณ์ครบ และสถานที่เรียนพร้อม และ 7) ความพึงพอใจต่อหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยภาพรวมระดับดี เพราะได้เรียนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การกีฬาจริงๆ มีการเรียนทั้งวิชาการ และปฏิบัติและได้ความรู้ครบถ้วน การจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมภายในสาขาวิชามีความรักความอบอุ่นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความพร้อมในการเรียนการสอน และยังได้ทำกิจกรรมต่างๆ

3. การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา และบัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.70) คือ กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีความเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63) คือ มีกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาอย่างเหมาะสม และเมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกตามประเด็น พบว่า 1) การคัดเลือกนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า กระบวนการคัดเลือกนักศึกษาที่มีความเหมาะสม ซึ่งมีการคัดเลือกทั้งระบบโควตานักกีฬาและระบบ Admission เปิดโอกาสให้ผู้ที่ยากจะศึกษาทั้งทางด้านกีฬาและวิชาการ มีการคัดเลือกด้วยการสัมภาษณ์ทั้งระบบแอดมิชชัน และระบบโควตาพิเศษ แต่ควรมีการคัดเลือกนักศึกษา โดยมีการให้ทุนกับนักศึกษาหลายช่องทาง เช่น

ให้โรงเรียนคัดเลือกให้ หรือดูจากความสามารถโดยตรง อาจจะเปิดโครงการปกติหรือโครงการพิเศษและรับทั้ง นักศึกษาที่มีความสามารถก็หาสูงและไม่สูง 2) การเรียนการสอนรายวิชา ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า กระบวนการเรียนการสอนรายวิชามีความเหมาะสม มีการให้ความรู้ที่เข้ากับยุคสมัย มีการสอนอย่างเป็น กระบวนการ เน้นภาคปฏิบัติที่เข้าใจง่ายขึ้น มีการจัดระบบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ช่วยให้นักศึกษามี ความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น มีเนื้อหาสาระครบและสามารถนำไปใช้ได้จริง และมีสื่อการสอนที่ทำให้เข้าใจมาก ยิ่งขึ้น 3) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า กระบวนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพมีความเหมาะสม มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งภายในและภายนอกองค์กร ค่อนข้างหลากหลาย มีการ เตรียมความพร้อมก่อนจะไปฝึกงานจริง ได้เรียนรู้ลำดับงานจากหน่วยงานภายในสู่หน่วยงาน ทำให้มีความพร้อม และสามารถไปปรับใช้ได้ มีการไปดูงานขององค์กรต่างๆ ในมหาวิทยาลัย และนอกมหาวิทยาลัย ได้เห็นมุมมองที่ หลากหลายในการทำงาน แต่ควรปรับแบบบันทึกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ช่องเขียนน้อยเกินไปและควรมี แบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยนายจ้าง 4) การวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้อง กันว่า กระบวนการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม มีความละเอียดในการประเมิน มีเกณฑ์ที่เหมาะสม มีความยุติธรรมต่อนักศึกษา วัดทั้งวิชาการและปฏิบัติ ประเมินตั้งแต่ผลการเรียนและบุคลิกของนักศึกษา แต่ควร มีการประเมินผลการเรียนรู้แต่ละด้าน โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินด้วย และควรให้นายจ้างประเมิน มาตรฐานการเรียนที่หลักสูตรกำหนด กลับมาด้วยในตอนสุดท้ายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 5) การ ให้บริการและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า กระบวนการ ให้บริการและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา อำนวย ความสะดวกใช้สถานที่ในการเรียนการสอน และช่วยเหลือในการศึกษาเหมาะสมดี และ 6) การบริหารจัดการ หลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสม มีระบบมี การทำงานเป็นขั้นเป็นตอน มีความครบถ้วนในเนื้อหาวิชาการเรียนการสอนอย่างมากเกิดประโยชน์อย่างยิ่งกับตัว นักศึกษา มีการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรตลอด แต่ควรมีการทำความตกลงร่วมมือทางวิชาการ (MOU) หรือแหล่ง สนับสนุนจากภายนอกสถาบัน (Outsource) เพื่อเพิ่มจุดแข็งของสาขาวิชา เช่น ทีมกรีฑาของโรงเรียนวัดห้วย จระเข้ หรือตะกร้อทีมชาติ เป็นต้น

4. การประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน เท่ากับ 0.42) คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68) คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และเมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ และ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกตามประเด็น พบว่า 1) คุณภาพของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นักศึกษามีคุณภาพของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่หลักสูตร กำหนดเหมาะสม มีสามารถใช้ทักษะความรู้ด้านไอที ได้เป็นอย่างดี และมีความสามารถด้านการนวดเป็นอย่างดี มาก สามารถช่วยทีมฟุตบอลเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น 2) คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาวิทยาศาสตร์การกีฬา

ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นักศึกษามีคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาวิทยาศาสตร์การกีฬาเหมาะสม มีการปฏิบัติงานเต็มความสามารถอย่างถูกต้องและปลอดภัย มีน้ำใจ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ทำหน้าที่ของตนเองได้ เป็นอย่างดี และมีความรู้แท้จริง ศึกษาค้นคว้าอยู่ตลอดเวลาและรักษาระเบียบวินัยของตนเองและองค์กร และ 3) ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ความพึงพอใจต่อนักศึกษาอยู่ในระดับดี

5. การประเมินด้านผลกระทบของหลักสูตร ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57) คือ หน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากการทำงานของบัณฑิต ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79) คือ ท่านได้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้เรียนมา ไปส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อื่น และเมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกตามประเด็น พบว่า 1) การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้เรียนมา ไปส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อื่น ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นักศึกษาสามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้เรียนมา ไปส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อื่น โดยนักศึกษาควรทำให้นวัตกรรมนั้นใช้ได้จริง และควรมีการจดสิทธิบัตร 2) การนำความรู้ความสามารถไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นักศึกษามีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ค่อนข้างดี สามารถช่วยงานวิจัยได้ 3) การเป็นที่ยอมรับจากชุมชน/หน่วยงาน ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยศิลปากร มีความสามารถด้านการนวดเป็นอย่างมาก สามารถช่วยทีมฟุตบอลของโรงเรียนนายร้อย ตำรวจเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น และ 4) ความนิยมต่อสถาบันที่ผลิตบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยศิลปากร คนส่วนใหญ่ให้การยอมรับ และรู้จักมหาวิทยาลัยศิลปากร

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ และมีความสามารถเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ และมีความสามารถเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า หลักการของหลักสูตรมีความสมบูรณ์และเหมาะสม มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎระเบียบและมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และมีความสามารถเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สามารถเป็นผู้นำการฝึกโยคะ ผู้ตัดสินกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา และผู้ฝึกสอนการออกกำลังกาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา ระบบสุขภาพ ภาวะเศรษฐกิจและสังคมใน

ประเทศไทย โดยนำสถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555: 3) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554: 13-20) ที่กล่าวว่า สิ่งที่กำหนดหลักสูตร คือ การเตรียมการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริญญา สมานญาติ (2554), มาเรียม นิลพันธุ์ (2555) และ อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร และคณะ (2556) ได้ทำการวิจัยประเมินหลักสูตร พบว่า ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม ทั้งในภาพรวมและรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ คุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยของอาจารย์มีศักยภาพ และมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ มีคุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยของอาจารย์มีศักยภาพ อาจารย์มีความแม่นยำในการให้ความรู้ที่ถูกต้องกับนักศึกษาได้เป็นอย่างดี อาจารย์แต่ละคนมีความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่หลากหลาย อาจารย์มีความรู้ความสามารถสอนวิชาการ คุณธรรม จริยธรรมและสอนการใช้ชีวิตประจำวัน และสามารถให้คำแนะนำและชี้แนวทางให้นักศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ได้มีการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ให้มีคุณสมบัติเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2558: 7) เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ดังนั้น การกำหนดอาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรนี้จึงมีอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิ ความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งมีผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554: 74-75) ที่กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะต้องประสานงานกับผู้บริหาร เพื่อให้ความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลการเตรียมความพร้อมและพัฒนาบุคลากรกลุ่มเป้าหมายนี้อย่างเป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการใช้หลักสูตร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริญญา สมานญาติ (2554) และ มาเรียม นิลพันธุ์ (2555) ได้ทำการวิจัยประเมินหลักสูตร พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าทั้งในภาพรวมและรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีความเหมาะสม และมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งภายในและภายนอกองค์กรค่อนข้างหลากหลาย มีการเตรียมความพร้อมก่อนจะไปฝึกงานจริง ได้เรียนรู้ลำดับงานจากหน่วยงานภายใน ทำให้มีความพร้อมและสามารถไปปรับใช้ได้ และมีการไปศึกษาดูงานองค์กรต่างๆ ในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มีกลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 2 รายวิชา เพื่อเสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้ในวิชาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ที่ไม่ได้เน้นด้านความรู้เพียงอย่างเดียว แต่บูรณาการให้ผู้เรียนได้ผสมผสานศาสตร์ในแขนงวิชาต่างๆ และให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงเพื่อเป็นประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้จากภาคทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ และสิ่งที่ได้เรียนรู้ในภาคปฏิบัติจะเป็นการยืนยันหลักการ/ทฤษฎีได้เป็นอย่างดี (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555: 4) และสาขาวิชาและผู้สอนให้ความสำคัญกับการ

นำหลักสูตรไปใช้โดยพยายามจัดกระบวนการเรียนการสอนตามโครงสร้างและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีการประชุมสาขาวิชาเพื่อขับเคลื่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดังที่ โบแชมป์ (Beauchamp 1975: 164) ที่กล่าวถึงความสำคัญของกระบวนการการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีพัฒนาการเรียนการสอน และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554: 82) ที่กล่าวว่า การแปลงหลักสูตรสู่การสอน ในขั้นตอนของการจัดตารางสอนและจัดผู้สอน การจัดชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการ สถานที่ฝึกปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน รวมทั้งวางแผนประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องและสถานที่ที่จะพา ผู้เรียนไปศึกษาดูงาน และการฝึกภาคสนาม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริญญา สมานญาติ (2554), วชิระ จันทราช (2554) และ อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร และคณะ (2556) ได้ทำการวิจัยประเมินหลักสูตร พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ในประเด็นของกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาอย่างเหมาะสม พบว่า ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า กระบวนการคัดเลือกนักศึกษามีความเหมาะสม ซึ่งไม่สอดคล้องกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา อาจจะความคิดเห็นแตกต่างกันของกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อที่มี 2 ระบบ คือ ระบบโควตาและระบบที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถด้านกีฬาเป็นพิเศษแต่มีผลการเรียนปานกลาง และระบบ Admission ที่ส่วนใหญ่เป็นผู้มีความเก่งทางด้านวิชาการแต่มีความสามารถด้านกีฬาน้อย จึงทำให้มีความคิดเห็นในประเด็นนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

4. การประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นักศึกษาเป็นผู้มีน้ำใจ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น รักษาระเบียบวินัยของตนเองและองค์กร และปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี มีความสามารถอย่างถูกต้องและปลอดภัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ได้รับการส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม จากการจัดกิจกรรมการพัฒนาผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดและคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาวิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งส่งผลให้บัณฑิตเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีวินัย และเคารพกฎระเบียบขององค์กรและสังคม ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริญญา สมานญาติ (2554), มาเรียม นิลพันธุ์ (2555), อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร และคณะ (2556) และ ศิริณา จิตต์จรัส และคณะ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตร พบว่า ด้านผลผลิต ผลการประเมินภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม (2556) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ในประเด็นของคุณภาพของบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นักศึกษามีคุณภาพของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดเหมาะสม มีสามารถใช้ทักษะความรู้ด้านไอทีได้เป็นอย่างดี ซึ่งไม่สอดคล้องกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เห็นถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ดีของบัณฑิตจากการปฏิบัติงานจริงผ่านการร่วมงานหรือกิจกรรมต่างๆ

5. การประเมินด้านผลกระทบของหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากการทำงานของบัณฑิต และมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นักศึกษามีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นอย่างมาก สามารถช่วยทีมกีฬาของหน่วยงานเพิ่มศักยภาพสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ และความสามารถในการให้บริการทางด้านวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา มีการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติจริง ส่งผลให้บัณฑิตได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนางานของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานของหน่วยงานได้รับประโยชน์โดยตรง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวชิระ จันทราช (2554), มาเรียม นิลพันธุ์ (2555), อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร และคณะ(2556) และศิริณา จิตต์จรัส และคณะ (2556) ได้ทำการวิจัยการประเมินหลักสูตร พบว่า ด้านผลกระทบ โดยภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ในประเด็นของการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้เรียนมา ไปส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อื่น พบว่า ข้อมูลเชิงปริมาณตามความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพตามความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า นักศึกษาสามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้เรียนมา ไปส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อื่น โดยนักศึกษาควรทำให้นวัตกรรมนั้นใช้ได้จริง และควรมีการจดสิทธิบัตร ซึ่งไม่สอดคล้องกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์มองเห็นศักยภาพของบัณฑิตที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ในอนาคต ซึ่งต่างจากผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ที่ยังศึกษาอยู่อาจจะยังมองไม่เห็นถึงศักยภาพของบัณฑิตในการพัฒนานวัตกรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการประเมินหลักสูตร ด้านบริบท พบว่า หลักการของหลักสูตรมีความสมบูรณ์และเหมาะสม ซึ่งหลักการของหลักสูตรยังคงสามารถใช้ต่อไป แต่อย่างไรก็ตามหากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีความประสงค์ที่จะดำเนินการปรับปรุงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรให้ความสำคัญด้านความมั่นใจในการเป็นผู้นำทางการออกกำลังกายและกีฬาและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์การกีฬา

2. จากผลการประเมินหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า มีข้อเสนอแนะหากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีความประสงค์ที่จะดำเนินการปรับปรุงด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ โครงสร้างของหลักสูตร ควรมีจำนวนหน่วยกิต 120 หน่วย แผนการศึกษาของหลักสูตรควรมีชุดเฉพาะของวิทยาศาสตร์การกีฬามหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อเป็นอัตลักษณ์ของตนเอง เนื้อหารายวิชาควรมีการเพิ่มเติมรายวิชาในหมวดวิชาต่างๆ และนักศึกษาอาจจะไม่ต้องมีคุณสมบัติที่ต้องมีความสามารถทางกีฬา

3. จากผลการประเมินหลักสูตร ด้านกระบวนการ พบว่า มีข้อเสนอแนะหากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีความประสงค์ที่จะดำเนินการปรับปรุงด้านกระบวนการ ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษา ควรมีการคัดเลือกนักศึกษา โดยมีการให้ทุนกับนักศึกษาหลายช่องทาง อาจจะเปิดโครงการปกติหรือโครงการพิเศษและรับทั้งนักศึกษาที่มีความสามารถกีฬาสูงและไม่สูง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรปรับแบบบันทึกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ช่องเขียนน้อยเกินไปและควรมีแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยนายจ้าง การวัดและประเมินผล ควรมีการประเมินผลการเรียนรู้แต่ละด้าน โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินด้วย และควรให้นายจ้างประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด และควรมีการทำความตกลงร่วมมือทางวิชาการ (MOU) หรือแหล่งสนับสนุนจากภายนอกสถาบัน (Outsource) เพื่อเพิ่มจุดแข็งของสาขาวิชา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาคุณภาพของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดและคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาวิทยาศาสตร์การกีฬาของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ก่อนและหลังปรับปรุงหลักสูตร

2. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบ โดยประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาของสถาบันอื่น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การประเมินหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบตามรูปแบบของการประเมิน ควรออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ในแต่ละประเด็นให้ครอบคลุมและครบถ้วนมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลหลากหลายมากยิ่งขึ้น

4. ควรมีการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพิ่มเติมทั้งระยะก่อนการใช้หลักสูตรและระหว่างการใช้หลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลการประเมินหลักสูตรครบทั้ง 3 ระยะการใช้หลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2560.

จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews3>

/News328072552.pdf.

- _____. (2558). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2560. จาก http://www.mua.go.th/users/bhes/front_home/criterion58/criterion_b58.PDF.
- คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม. (2556). รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2554. มหาสารคาม : สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม.
- จริญญา สมานญาติ. (2554). การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2550). การพัฒนารูปแบบการประเมินหลักสูตร: การประยุกต์ใช้การประเมินอภิมาน. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). คู่มือการประเมินหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา. นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2555). รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2555). รายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตรการกีฬา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555). นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วชิระ จันทราช. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อาร์ แอนด์ ปรีนธ์.
- ศิริณา จิตต์จรัส และคณะ. (2556). รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาลอตชีวิตและการพัฒนามนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร และคณะ. (2556). รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาต่างประเทศ

- Beauchamp, George A. (1975). *Curriculum Theory*. 4th ed. Illinois : F E Peacock.
- Best, John W. (1981). *Research in Education*. 4th ed. New Jersey : Prentice-Hall.
- Stufflebeam, D. L. and Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation theory, models, & applications*. San Francisco : Jossey-Bass.